

ÇEVRE SORUNLARININ TOPLUMLARIN GÜNDEMİNE YERLEŞMESİ

1970 yılında Roma Kulübü, insanlığın ikilemi adlı projesinde dünya bağlamında

- Nüfus artışı,
- Gıda üretimi,
- Endüstrileşme
- Doğal kaynakların tüketilmesi
- Kirlenmeden

oluşan 5 temel ilkenin karşılıklı bağımlılığını ve etkileşimini ortaya koymuştur,

“Büyümenin Sınırları” adı altında kamuoyuna sunulan çalışma “değişmek yada yok olmak”

BM DÜNYA ÇEVRE SORUNLARI KONFERANSI(STOCKHOLM-1972)

- Kendisine fiziki, sosyal, moral, ruhi güç veren ve entelektüel gelişmesini sağlayan **çevreyi yaratan da, yok eden de insandır.**
- İnsan çevresinin korunması ve geliştirilmesi hem insanlığın daha iyi yaşam sürmesini hem de ekonomik gelişmeyi etkiler. Onun için **çevreyi korumak bütün insanların ve hükümetlerin görevidir.**
- İnsan çeşitli çabalarıyla hayatını iyileştirmek, ekonomik kar elde etmek amacıyla çevresini bozmakta, kirletmektedir.
- Gelişmiş ülkelerdeki çabalar çevre sorunları açısından az gelişmiş ülkeleri de etkilemektedir.
- Çevresel amaçlarımıza ulaşmak istiyorsak, **sorumluluğun** tüm vatandaşlar, cemaatler, her düzeydeki kurum ve kuruluşlarca eşit biçimde **paylaşılması gerekir,** denilmektedir.

BM DÜNYA ÇEVRE SORUNLARI KONFERANSI(STOCKHOLM)

- Çevre konusu ilk defa uluslararası boyutta tartışılmıştır
- BM Çevre Programı(UNEP) oluşturulmuştur
- İnsan Çevresi Bildirgesi yayınlanmıştır
- 5 Haziran Dünya Çevre Günü olarak kabul edilmiştir
- Tek dünyamız var sloganı belleklere yerleşmiştir
- Çevre Fonu oluşturulamamıştır
- İlk defa çevre hakkı insan hakları arasında yerini almıştır
- 1970 lerden sonra bir çok ülkede çevre ile ilgili yasal düzenlemeler yapılmıştır
- Çevre konusunda uluslararası faaliyetler hızlanmıştır

Uluslararası Gelişmeler

- Akdeniz Eylem Planı(1975) Akdeniz'e kıyısı olan 16 hükümet yetkilisi Akdeniz için eylem planı hazırlamışlardır
- Brundland Raporu (1987)Çevre sorunları ve çevrenin korunması konusunda uluslar arası düzeyde gerçekleştirilen çalışmaların birisi de Birleşmiş Milletler Genel kurulu'nun 1987 yılında aldığı bir kararla kurulan ve Norveç Başbakanı G.Harlem Brundtland başkanlığında, İtalya, S.Arabistan, Zimbabve, F.Almanya, Hindistan, Çin, Japonya, Kanada ve diğer bazı ülkelerin temsilcilerinden bir grubun hazırlığı “Ortak Geleceğimiz” isimli Rapordur.

Brundland Raporu

- Rapor genel olarak **çevre sorunlarının** gelişmiş-azgelişmiş bütün ülkelerin insanlarını, **bütün yerküreyi tehdit ettiğini** ve dünyadaki krizlerin biri birleriyle bağlantılı olduğunu, çevre sorunlarının diğer sorunlardan ayırt edilemeyeceğini belirtmektedir. İnsanlığın mevcut gelişim çizgisi içinde kalkınmanın bir dönem sonra duracağını belirttiği raporda “sürdürülebilir kalkınma” önerilmekte ve bunun da ancak ülkelerin ve insanların ortak çabaları ile olabileceği belirtilmektedir.

Brundland Raporu

Sürdürülebilir Kalkınma **bugünün ihtiyaçlarını, gelecek kuşakların da kendi ihtiyaçlarını karşılayabilme imkanından ödün vermeksizin karşılamak şeklinde tanımlanmaktadır.**

- Raporda çevre hukuku önerisi de getirilir

Rio BM Çevre ve Kalkınma Konferansı 1992

Zirve Gündeminde;

- Rio Deklerasyonu
- İklim Değişikliği Sözleşmesi
- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
- Gündem 21

Rio BM Çevre ve Kalkınma Konferansı 1992

- Deklerasyonda:
- İnsanoğlu sürekli ve dengeli kalkınmanın merkezidir. Denge ile uyum içerisinde sağlıklı ve verimli bir hayat hakkı vardır.
- Ülkeler kendi doğal kaynaklarını kendi politikaları doğrultusunda kullanabilirler.
- Çevre koruma, kalkınma sürecinin tamamlayıcı bir parçası olarak görülmelidir.
- Tüm ülkeler yoksulluğun giderilmesi için işbirliği yapmalıdır.

İklim Değişikliği Sözleşmesi

Küresel ısınma ve iklim değişikliğine yol açan Karbondioksit ve diğer gazların atmosfere bırakılma oranlarının azaltılması için hedeflerin belirlenmesi amaçlanır.

AB ve Japonya 2000 yılına kadar emisyonların 1990 yılı seviyesine indirilmesi(GÜ'de) ve sabitlenmesini önerir, ABD ekonomik aksamalara neden olacağını ileri sürerek bunun gönüllü olmasına taraftardır.

İklim Değişikliği Sözleşmesi

Özveri GÜ düşer ve Türkiye GÜ kabul edilir.

Türkiye'nin 1990 yılı emisyon mikt. 190 milyon ton CO₂

ABD'de 5.5 milyar ton

Japonya'da 1 milyar ton

Almanya'da 800 milyon ton

Ayrıca Türkiye GÜ kabul edildiğinden GOÜ kaynak transferi de yapmak zorunda kalacaktı... Türkiye imzalamadı

1997 Kyoto Protokolü ile sera gazı emisyonu indirimi 10 yıl ertelendi

Ekim 2003 de İklim Değişikliği Sözleşmesi Meclisten geçti.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi

- Amaç; ulusal ve uluslararası biyolojik kaynakların korunması
- Avrupa'da yetişen 12000 bitki türünün 3000 sadece Türkiye'de yetişiyor.
- Ülkemiz 3000 i endemik olmak üzere 9000 den fazla bitki türü ile Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Doğu ve Orta Asya'da en zengin biyolojik çeşitliliğe sahip
- Türkiye 1992 de BÇ Sözleşmesini imzaladı

Rio BM Çevre ve Kalkınma Konferansı 1992

Gündem 21; hükümetlerin, kalkınma teşkilatlarının, Birleşmiş Milletler kuruluşlarının ve bağımsız sektörlerin yapması gereken faaliyetleri tanımlayan bir eylem planıdır

RiO'nun Sonuçları

- Stockholm'den farklı olarak ülkeler bazı anlaşmaları imzalamışlardır
- evre Fonunun oluşturulması için somut adımlar atılmış ve bir miktar para toplanmıştır
- Olimpiyatlardan sonra en fazla katılımın olduğu bir organizasyon olmuştur
- evre sorunlarının gezegenin bir numaralı sorunu olduğu kabul edilmiştir

Johannesburg Zirvesi(2002)

- Johannesburg'da ise sürdürülebilir kalkınma önünde engel teşkil eden sorunlar tanımlanmış ve sürdürülebilir kalkınmanın temel öğeleri olan
- yoksulluğun giderilmesi,
- sağlık,
- eğitim,
- tarım ,
- suya erişim,
- çevrenin korunması
- gibi öncelikli konularda ileriye dönük hedefler ile çalışma takvimi belirlenmiştir.

Johannesburg Zirvesi(2002)

- 2015 yılına kadar temiz suya ve iyi sağlık koşullarına sahip olmayan kişi sayısını yarıya indirmek
- Enerji hizmetlerine ulaşamayan 2 milyar kişinin bu hizmetlere ulaşabilmesi
- Sağlık alanında kirlilik ve kirli sulardan kaynaklanan hastalıklarla mücadele
- Çölleşmeyle mücadele- yoksullukla
- Biyo-çeşitliliğin kaybının 2010 yılında azaltılması

2012 BM Sürdürülebilir Kalkınma Konferansı

- Rio de Janeiro'da düzenlendi
- Yeşil Ekonomi ile sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve yoksulluğun önlenmesi için atılacak adımlar belirlendi.
- Yeşil ekonomi: Sürdürülebilirliğin içinde endüstri ve teknolojideki yapısal değişimlerle birlikte tüketici davranışlarında da değişimi içermektedir. Bütün sektörlerde enerji ve karbon emisyonunu azaltmayı ve su ve toprak kullanımındaki yoğunluğun azaltılmasını da hedeflemektedir.

NEDEN BAŞARAMADIK

- Çevre ulusal düzeyde devlet politikaları tarafından yönlendirilen ve bazı uluslararası anlaşmalarla da karşı karşıya olan bir alandır
- Uluslararası politikalar anlaşmalarla oluşturulmuş uluslararası örgütlerce belirlenir. Uluslararası örgütlerin işlevi, üye devletlerin yerine geçmeden, belirli konularda onların arasında işbirliği sağlamaktır. Uluslararası örgütlere bir yetki devri söz konusu olmadığından, bu örgütlere üye olan devletler bu işbirliği kapsamında politikalarını yönlendirip yönlendirmemeye kendi ulusal çıkarlarını göz önüne alarak karar verirler